

N° 221.

LITUANIE ET POLOGNE

Arrangement relatif à l'établissement
d'un « Modus vivendi » provisoire,
signé à Souvalki le 7 octobre 1920.

LITHUANIE AND POLAND

Agreement with regard to the estab-
lishment of a provisional "Modus
vivendi", signed at Suwalki, Octo-
ber 7, 1920.

TEXTE LITUANIEN. — LITHUANIAN TEXT.

No. 221. — LIETUVOS IR LENKIJOS RESPUBLIKŲ SUTARTIS DEL LAIKINOJO MODUS VIVENDI LIGI BUS GALUTINAI SUREGULIUOTI ŠIŲ DVIEJŲ VALSTYBIŲ SANTYKIAI, PASIRAŠYTOJI SUVALKUOSE, 1920 METŲ, SPALIŲ 7 DIENĄ.

Textes officiels lituanien et polonais, communiqués par le Chargé d'Affaires de la Lituanie, à Berne. L'enregistrement de cet arrangement a eu lieu le 19 janvier 1922¹.

Lietuvos Vyriausybės Delegacija,

Gen. Leit. Maksimas KATCHE ir
Majoras Aleksandras ŠUMSKIS, Lietuvos Vyriausios Vadovybės atstovai, ir
Bronius BALUTIS,
Valdemaras ČARNECKIS ir
Mykolas BIRŽIŠKA.

Užsienio reikalų Ministerijos atstovai, ir Lenkų Vyriausybės Delegacija,

Pulkininkas Mieczyslaw MACKIEWICZ, Lenkų Vyriausios Vadovybės atstovas, ir
Juljusz LUKASIEWICZ, Užsienio reikalų Ministerijos atstovas, suėjusios Suvalkų konferencijon 30 d. rugsėjo — 7 d. spalio 1920 m ir apsimainiusios igaliojimais, kurie vienos ir kitos pusės pripažinti pakankami ir tinkamoje formoje sustatyti, padarė šitokia sutarti :

Štrypšniš I

DEL DEMARKACIJOS LINIJOS.

a) Nustatoma šitokia demarkacijos linija tarp Lietuvos ir Lenkijos kariuomenių, kuri betgi neikiek nesprendžia vienos ar kitos pusės teritorinio teisių :

Nuo Rytų Prūsų sienos ligi Juodosios Ančios ir Nemuno upiu santakos-linija, kurią yra nustašiusi Augščiausioji Taryba 1919 m. gruodzio 8 d. nutarimu ; toliau Nemuno

¹ D'après une lettre de M. le Chargé d'Affaires de Lituanie à Berne en date du 8 mars 1922, cet arrangement a commencé à produire ses effets à partir de la date de sa signature.

TEXTE POLONAIS. — POLISH TEXT.

N° 221. — UMOWA MIĘDZY RZECZPOSPOLITĄ POLSKĄ I RZECZPOSPOLITĄ LITEWSKĄ W SPRAWIE USTANOWIENIA TYMCZASOWEGO MODUS VIVENDI AŻ DO SOSTATECZNEGO UREGULOWANIA STOSUNKÓW MIĘDZY OBOMA PAŃSTWAMI PODPISANA W SUWAŁKACH, DNIA 7 go PAŹDZIERNIKA 1920.

Lithuanian and Polish official texts communicated by the Lithuanian Chargé d'Affaires at Berne. The registration of this Agreement took place on January 19, 1922¹.

Delegacja Rządu Polskiego w składzie osób następujących :

Delegat Naczelnego Dowództwa Wojsk Polskich
płk. Mieczysław MACKIEWICZ i

Delegat Ministerstwa Spraw Zagranicznych
Juljusz LUKASIEWICZ

oraz

Delegacja Rządu Litewskiego w składzie osób następujących :

Delegaci Litewskiego Naczelnego Dowództwa :

Gen-lej. Maximas KATCHE
Maj. Aleksandras SZUMSKIS.

Delegaci Ministerstwa Spraw Zagranicznych :

Bronius BALUTIS
Waldemaras CZARNECKIS
Mikolas BIRŽISZKA

podczas spotkania na konferencji w Suwałkach, od dn. 30 września do 7 października 1920 roku, i po wymianie pełnomocnictw, które zostały uznane za wystarczające i we właściwej wystawione formie zgodzili się na następującą umowę :

Art. I.

O LINJI DEMARKACYJNEJ.

a) Zostaje ustanowiona następująca demarkacyjna linja między polską a litewską armją, która nię przesądza w niczem terytorjalnych praw żadnej z umawiających się stron :

Od granicy Prus Wschodnich do ujścia rzeki Czarnej Hańczy do Niemna linja ustanowiona uchwałą Rady Najwyższej z dnia 8-12 1919 r.

¹ According to a note of March 8, 1922 emanating from the Lithuanian Chargé d'Affaires at Berne, this Agreement became effective as from the date of its signature.

tekme ligi itekant i. ji Gravés upeliui, toliau Gravés upeliu ligi perkertant Merkinės plenta; toliau tiesia linija ligi Skruoblio upelio itakos Merkio upén; toliau Merkio upe ligi Derežničos upelio itakos i ja, paliekant Salavarčiu kaima lietuvių pusėj, o Maledubno — lenkų pusėj; toliu Derežnicos upeliu perkertant Vilniaus-Varėnos gelžkeli maždaug du kilometru i šiaurės rytus nuo Varėnos stoties; toliau keliu per Bartolius Kiučius, Naujadvari, Eišiške, Paditve, Gorodonką ir Bastunų stotį, paliekant visą ta kelią ir Bastunų stotį lenkų vyriausybės rankose.

b) Augščiau pažymėta linija visu jos ilgumu, karo veiksmams tarp Lietuvos ir Lenkų kariuomenių sustojant, kaip kad numato šios sutarties Antrasis štraipšnis, jokių pretekstu niekur negali but pereinama nei vienos nei kitos susitarusių pusių kariuomenių. Toji linija betgi neturi butikliutis vietos gyventojams apdirbant savotos linijos perkertamus laukus.

c) Demarkacijos linijos nuskyrimas vietoje, buv. Suvalkų gubernijoje, tose jos dalyse, kur tatai numatoma Augščiausios Tarybos 1919 m. gruodžio 8 d. nutarimu, pavedama Tautų Sąjungos Kontrolės Komisijai.

Antras Štraipšnis.

DEL KARO VEIKSMŲ SUSTABDYMO.

a) Patvirtindamos ir papildydamos dalinius ir laikinius karo veiksmų sustabdymus tarp Lietuvos ir Lenkų kariuomenių kurie jau buvo priimti šios konferencijos bėgyje, abi susitariančios pusės prisiima sustabdyti visus karo žygius visu šios sutarties Pirmojo Štraipšnio a) punktu nurodytos demarkacijos linijos ilgumu nuo Rytų Prusų ligi meridiano, kuris eina per Paturčių kaima, maždaug devyni kilometrai i šiaurį vakarus nuo Eišiškės.

b) Demarkacijos linijos ruože nuo Paturčių kaimo meridiano ligi Bastunų stoties įimtina, karo veiksmai tarp Lietuvos ir lenkų kariuomenių sustabdoma Sovietų kariuomenei pasišalinus i rytus nuo Vilniaus-Lydos gelžkelio linijos.

c) Del klausimų apie karo veiksmų sustabdymą ir demarkacijos linijos nustatymą tarp Lietuvos ir Lenkų kariuomenių apielinkėse i rytus nuo Bastunų stoties meridiano, tai šitie klausimai bus išspręsti tam tikra sutartimi, pasišalinus iš tenai Sovietų kariuomenei. Jeigu šitokios sutarties nepavyktų padaryti, tai abi pusi pasilieka sau teisę, kreiptis Tautų Sąjungo tiems klausimams išspręsti.

Trečias Štraipšnis.

DEL VARĖNOS STOTIES.

a) Lenkų Vyriausybė apsiima be kliučių leisti per Varėnos stotį iš Vilniaus Alytaus linkui ir atgal visus Lietuvių traukinius, išskyrus traukinius su kariuomene ir karo medžiaga, ir garantuoja, jog lietuvių traukiniai ras Varėnos stotyje visas technikos apystovas ir pagalbos, kuri reikalinga tinkaman ir liuosam traukinių judėjimui vienon ir kiton pusén.

b) Kaipo išimtį Lenkų Vyriausybė sutinka be kliučių praleisti per Varėnos stotį iš Alytaus Vilniaus linkui nedaugiau kai septynis traukinius su kariuomene ir karo krovniais taja sąlyga, kad i dieną eis ne daugiau kai du tokiu traukiniu ir jie eis per Varėnos stotį tarp septintos ir septinio liktos valandos lenkų laiku.

c) Priežiura, ar griežtai pildoma Antrojo štraipšnio a) ir b) punktu nutarimai pavedama Tautų Sąjungos Kontrolės Komisijai.

Dalej wzdłuż rzeki Niemna do ujścia rzeki Grawe ; dalej rzeką Grawe do punktu przecięcia jej z szosą Merecz-Rotnica ;

dalej po linii prostej do ujścia rzeki Skrobliś do rzeki Mereczanki ;

dalej po rzece Mereczance, do ujścia w nią strumyka Dereźnika, pozostawiając wieś Soloworce po stronie litewskiej, a wieś Małe-Dubno — po stronie polskiej ; dalej po strumyku Dereźnica do punktu przecięcia z linią kolejową Wilno-Orany, w przybliżeniu o 2 kilometry na Północno-Wschód od stacji kolejowej Orany ; dalej wzdłuż drogi, idącej przez Bartele, Kucie, Nowy-Dwór, Ejszyski, Podzیتwa, Horodenka do stacji Bastuny, pozostawiając całą tę drogę i stację Bastuny w ręku władz polskich.

b) Określona powyżej linja w miarę zaprzestania działań bojowych pomiędzy polską a litewską armją, przewidzianego w art. 2 niniejszej umowy, nie powinna być pod żadnym pozorem przekraczana przez wojska umawiających się stron. Linja ta nie powinna być jednakże przeszkodą dla miejscowej ludności przy uprawianiu należących do niej pól, które ta linja przecina.

c) Określenie linii demarkacyjnej na terenie w b. guber. Suwalskiej w tych jej częściach, co do których jest to przewidziane przez Uchwałę Rady Najwyższej z dnia 8. XII-1919 r. pozostawia się Komisji Kontrolującej Ligi Narodów.

Art. 2.

O ZAPRZESTANIU DZIAŁAŃ BOJOWYCH.

a) W potwierdzeniu i uzupełnieniu częściowego i czasowego zaprzestania działań bojowych między polską a litewską armją, które było już przyjęte podczas niniejszej konferencji, obie umawiające się strony zobowiązują się do zaprzestania wszelkich działań bojowych między obydwoma armjami na całej długości demarkacyjnej linii, ustanowionej w art. 1-ym p. a. niniejszej umowy, od granicy Prus Wschodnich do południka przechodzącego przez wieś Poturce, położoną w przybliżeniu o 9 kilometrów na północno-zachód od Ejszyszek.

b) Co się tyczy części demarkacyjnej linii od południka wsi Poturce do stacji Bastuny włącznie, to zaprzestanie działań bojowych pomiędzy polską a litewską armją nastąpi z chwilą usunięcia lub usunięcia się wojsk sowieckich na wschód od linii kolejowej Lida-Wilno.

c) Co się tyczy kwestji zaprzestania działań bojowych między polską a litewską armją, w miejscowościach, położonych na wschód od południka stacji Bastuny, i określenia tam linii demarkacyjnej, to te sprawy będą rozstrzygnięte przez specjalną umowę po usunięciu lub usunięciu się stamtąd wojsk sowieckich. Gdyby umowa taka nie doszła do skutku, obie strony pozostawiają sobie prawo zwrócić się do ligi Narodów z prośbą o rozstrzygnięcie tych kwestji.

Art. 3.

O STACJI ORANY.

a) Rząd Polski zobowiązuje się przepuszczać bez przeszkód przez stację Orany w kierunku z Wilna do Olity i odwrotnym wszystkie litewskie pociągi, za wyjątkiem pociągów z wojskami i wojennymi materiałami, oraz gwarantuje, że wskazane pociągi znajdą na stacji Orany wszystkie techniczne warunki i pomoc, które są konieczne dla pomyślnego i swobodnego przejazdu ich w tę i odwrotną stronę.

b) Jako na wyjątek Rząd Polski zgadza się na przepuszczenie bez przeszkód w kierunku Olita-Orany-Wilno przez stację Orany nie więcej niż 7 (siedmiu) pociągów litewskich z materiałami wojennymi i wojskiem pod warunkiem że w przeciagu doby będą przechodziły nie więcej jak dwa takie pociągi i że będą one przechodziły pomiędzy godziną 7-ą 17-ą (przez stację Orany).

c) Kontrolowanie ścisłego wypełniania postanowień, zawartych w p. a) i b) niniejszego artykułu pozostawia się Komisji Kontrolującej Ligi Narodów.

Ketvirtas Štraipšnis

DEL BELAISVIŲ APSIMAINYMO

Abi susitarusi pusi konstatuoja abipusę principinę sutikimą pradėti visų iš kitos pusės paimtųjų belaisvių mainus. Belaisvių mainų tvarka ir laikas bus nustatyti skyriumi.

Penktas Štraipšnis

DEL SUTARTIES LAIKO ETC.

Šioji sutartis pradeda veikti 1920 m. spalio 10 d. 12 valandą, neliesdama vienok jau įvykinto iki šiam laikui karo veiksmų sustabdymo ir galioja ligi galutino visų visų Lietuvos ir Lenkų ginčijamų, teritorinių klausimų išsprendimo.

Šią sutartį sustatydamos abi pusi naudojosi Vokiečių Gen. Štabo žemėlapiu 1 : 100.000 mastu.

Šioji sutartis sustatyta dviem vienodai galiojančiais egzemplioriais lietuvių ir lenkų kalbomis ir pasirašyta Suvalkuose 1920 m. spalio 7 d.

Lietuvių Delegacija :

GEN. LEIT. M. KATCHE.
BRONIUS BALUTIS.
VALDEMARAS ČARNECKIS.
MYKOLAS BIRŽIŠKA.
MAJORAS ŠUMSKIS.

Lenkų Delegacija :

M. MACKIEWICZ,
Pulkownik.
J. LUKASIEWICZ.

Pour copie conforme :

(Signé) SIDZIKAUSCAS

Chargé d'Affaires de Lituanie en Suisse.

Art. 4.

O WYMIANIE JEŃCÓW WOJENNYCH.

Obie umawiające się strony konstatują wzajemną zasadniczą zgodę na przystąpienie do wymiany wszystkich, znajdujących się u nich jeńców wojennych wziętych od strony przeciwnej. Sposób i termin wymiany jeńców wojennych będzie ustanowiony osobno.

Art. 5

O TERMINIE UMOWY i. t. p.

Umowa niniejsza zacznie być wykonywaną od godziny 12-ej 10-ego października 1920 roku, termin powyższy w niczem nie narusza przeprowadzonego już w życie zaprzestania działań bojowych, i będzie obowiązującą do czasu ostatecznego uregulowania sporów terytorjalnych pomiędzy Rządem Polskim a Litewskim.

Przy układaniu umowy niniejszej strony korzystały z map niemieckiego sztabu generalnego w skali 1 : 100.00.

Umowa niniejsza została spisana w dwóch jednakowo ważnych egzemplarzach w języku polskim i litewskim i podpisana w mieście Suwałki dnia 7 października 1920 roku.

Delegacja Polska :
M. MACKIEWICZ
J. LUKASIEWICZ

Delegacja Litewska :
GEN. KATCHE
B. BALUTIS
W. CARNECKIS
M. BIRŽIŠKA.
M. SZUMSKIS.

Za zgodność z oryginałem : LUKASIEWICZ.

Pour copie conforme :

(Signé) SIDZIKAUSCAS

Chargé d'Affaires de Lituanie.